

Vaimse tervise teenuste hankimisest

Marelle Erlenheim

“Vabakutseline
maailmaparandaja”

(endine Saue valla
sotsiaalosakonna juhataja)

Õiguslik alus

- **Tartu** – Teenuseosutajatel on võimalik taotleda Tartu linnalt toetust Tartu linna poolt suunatud isiku eest. [Sotsiaalhoolekandelse abi teenuse osutajale toetuse andmise kord–Riigi Teataja](#)
- **Kose**
 - (2) Täiendavad vajaduspõhised sotsiaalteenused on:
 - 1) vaimse tervise teenused;
 - (3) Vaimse tervise teenuse saamiseks soodushinnaga on Kose valla elanikul õigus ilma suunamiseta pöörduda Kose vallaga koostöölepingu sõlminud teenuseosutajate poole.
Teenuseosutajate nimekiri avaldatakse Kose valla kodulehel.

Saue

Sotsiaalhoolekandeline abi korras on loetletud lisaks kohustuslikele sotsiaalteenustele täiendavad teenused:

(2) Vastavalt võimalustele ja vajadustele korraldatavad täiendavad sotsiaalteenused:

- 1) abivajavatele või hädaohus olevatele lastele ja nende pereliikmetele osutatavad nõustamise ja teraapia teenused;
- 2) vanemluskoolitused;
- 3) tervislikust või sotsiaalsest seisundist tulenevad eri- või abivajaduse põhised tugigrupid;
- 4) sõltuvusnõustamine;
- 5) igapäevaeluliselt esmaselt vajalike võimaluste loomine (näiteks pesemis- ja pesupesemisvõimalus jms);
- 6) suure hooldus- ja abivajadusega lastele suunatud teenused;
- 7) lõikes 1 toodud teenuste kasutamist toetavad teenused (näiteks sotsiaaltranspordil abivahendite tagamine jms);
- 8) toimetulekutoetuse ja sotsiaaltoetuste korras näidatud vajaduspõhiste toetuste saajate iseseisvat toimetulekut ja majanduslikku olukorda parandavad tegevused;
- 9) projektipõhiselt osutatavad abivajavate isikute heaolule, turvalisusele, iseseisva toimetulekuvõime tõstmisele või abivajaduse süvenemise edasi lükkamisele või vältimisele suunatud teenused.

(3) Täiendavaid sotsiaalteenuseid, mida pole toodud käesoleva paragrahvi lõikes 1, tagatakse juhul, kui selleks on ette nähtud vahendid Saue valla eelarves või on tehtud raha eraldamise otsus projektipõhiste teenuste rahastamise kohta.

Ka toetusfondi vahendid ja neist tehtavad kulud tuleb kajastada KOV eelarves ja kuludes.

Lisada võib sätte, mis näitab täpsemalt, milliste täiendavate teenuste osutamiseks tohib kasutada toetusfondist vaimse tervise teenuste osutamiseks eraldatud vahendeid, kui loetleus on ka selliseid, mida sealt ei saa.

§ 25. Täiendavate sotsiaalteenuste osutamine või riiklike teenusteni jõudmisel abistamine

(1) Ametiasutus või ametiasutuse hallatav asutus osutab võimalusel ja lähtuvalt isiku abivajadusest muid täiendavad sotsiaalteenuseid ja maksab täiendavaid sotsiaaltoetusi, mis tulenevad isiku tegelikust abivajadusest. Teenuse pakkumisel lähtutakse esmajärjekorras isiku vajadusest ja võimekusest, valla võimalustest ja koostoimest teiste vallas osutatavate teenustega.

(2) Vajadusel on vallavalitsusel õigus kinnitada projektina elluviidavate täiendavate teenuste osutamise tingimuste täpsustamiseks eraldi kord, sh piirmäärad toetatavate teenuste rahastamise suurusele.

(3) Abivajavatele lastele ja nende peredele täiendavate teenuste valikul ja osutamisel arvestatakse lasteasutuste hariduslike tugiteenuste võimalustega, dubleerivat teenuste osutamist välditakse. Täiendavaid sotsiaalteenuseid ei kasutata hariduslike tugiteenuste vajaduste katmiseks.

“Projektina” sõna asemel näiteks “sihtotstarbelistest vahenditest”

Millised teenused valida?

- Raha hulk – kui summa väike pole mõtet killustama hakata- tuleb ratsionaalselt vaadata, mida sellest üldse saab, kui summa suurem, siis vaata ka KOV hangete või jur isikutele toetuste andmise korda
- Sihtrühmad – kõige kriitilisemad abivajadused Nt sõltlased – alkohol on paljude murede ja probleemide põhjus; Ennastkahjustavad lapsed, sh tugi vanematele vms Kui raskusi probleemidele sobiva teenuse määratlemisel – küsi nõu erialaliitudelt ...
- Võimalused – maapiirkonnad, saared – milliseid teenuseosutajaid üldse piirkonnas on, kui tuleb mujalt teenuseosutaja, siis kust ja kui palju see mõjutab hinda, kui virtuaalteenus, siis millised teenused on selliselt tulemuslikud
- Korraldamise võimalused – töömaht, ruumid jms
- Grupiteenusel pead arvestama, et sihtrühm, kellele abi on suunatud, oleks oluliselt suurem, kui arvestatud grupi suurus või siis oleks juba ette teada kindlad inimesed, kes sellist teenust vajavad ja on nõus kasutama. Korraldamisel pead leidma koha ja aja, mis kõigile sobib ja on transpordi mõttes ka ligipääsetav. Kasuks tulevad lisaboonused – söök, lapsehoid, transpordikulude katmine vms olenevalt asjaoludest.

- Teenuseosutamise koht

Teenuseosutaja asukohas – on inimesi, kes eelistavad teenuseid kasutada kodunt kaugemal, kuna ei soovi, et külas jutud leviks; osad inimesed töötavad linnas ja neil on seal lihtsam teenusel käia. Osalt võib teenuseosutamise käigus olla vaja abivahendeid, mida on keeruline transportida jne

Inimeste läheduses – võimalusel neutraalne asukoht.

- Teenuse hind

Tunnihind, juhul, kui oodatakse teenuse osutamist erinevates asukohtades, siis hind + transpordimaksumus või erinevate asukohtade jaoks erinevad hinnad.

Juhul, kui inimene jätab tulemata – soovitatav leppida kokku osaline tasumine Nt 30% hinnast

- Paku omalt poolt sobiv ruum - võimalusel neutraalne pind, kus on ühtmoodi mugav käia kõigil abivajajatel (näiteks kultuurimaja, kogukonnakeskus vms) Sotsiaalkeskusesse ei pruugita tulla tahta, lasteasutuste ruumidesse on väljastpoolt ebamugav tulla jne, aga kui vaja, siis sobivad ka need, sh ka tühi sotsiaaleluruum.

Nõustamiseks – mugavam sisustus, meeleolu loovad dekoratsioonid

Teraapiad – hea kui kraanikausiga ruum, laud

- Kuidas teenusele jõuda

Kui eelarve väga piiratud, siis püüa hinnata, kas selle summa juures saab pakkuda vabalt ligipääsetavat teenust. (Arvesta näiteks nii: 6186 eurost hinnaga 60 eurot tund jagub ca 103ks tunniks, kui üks inimene keskmiselt 5 korda, siis abi saaks ca 20 inimest) Pigem oleks sots. osakonna suunamisega või siis hoopis grupiteenused.

- Vabalt ligipääsetav teenus - kuidas tagada, et oleks kindlasti KOV elanik

Teha neutraalse nimega e-posti aadress, teha kättesaadavaks info, et teenusele soovija kirjutaks sellele aadressile, näitaks ära oma nime, isikukoodi ja kontaktandmed. Töötaja kontrollib elanikuks olekut ja saadab siis info edasi.

Usaldus – kui inimene ütleb teenuseosutajale, et on X valla elanik, siis ka on. Kontroll näiteks aruandlusega – aruandes oleks nimi ja isikukood, enne arve tasumist saab KOV kontrollida, et maksab ainult oma elanike eest.

SPOKUsse teenuse sooviavaldus, rahvastikuregistrist elanikuks olemise automaatkontroll (mitteelanik ei saaks sooviavaldust sisestada), peale kinnitamist saadab süsteem kontaktandmed teenuseosutajale.

Hanke/lepingu tingimusi

- Teenuse osutamise keel – eesti, vene, inglise,...
- Millistes asukohtades eeldad, et teenuseid osutatakse
- Vahetu kohtumine, kliendiga kokkuleppel video, telefon – kas on lubatud
- Nõuded personalile
- Kas on ootus ajale, mille jooksul teenuseosutaja võtab kliendiga ühendust (näiteks 1 nädal), alustab teenuse osutamist (näiteks üks kuu)
- Nõustamise või teraapiaseansi pikkus – 45 minutit/60 minutit Nõustamisele eelnev eeltöö ja järgnev kokkuvõtete tegemine on arvestatud nõustamise aja sisse.
- Maht, palju üks klient saab, mis teha, kui vajadus on suurem. Kui vajadus suurem, siis võib see viidata suurema toe vajadusele - rehabilitatsiooniteenused
- Kliendile kohtumise meeldetuletuse saatmise kohustus
- Aruandlus – küsi vähemalt sellisel kujul, et oleks olemas info, mida on vaja edasi esitada

- Lepingu maksimaalne rahaline maht – kui raha saab enne aasta lõppu otsa, siis uute klientide juurde suunamisel arvesta, et juba teenusel olijad saaksid teenust vajalikul mahul.
- Kitsendused – Näiteks: Kooskõlastamata lisakohtumiste eest tellija ei tasu. Tellija tasub üksnes nendele klientidele teenuse osutamise eest, kellele teenuse osutamine on lepingu kohaselt tellimusega kokku lepitud.

Tellija tasub tegelikult osutatud teenuste ehk toimunud nõustamiste eest. Kliendil on õigus nõustamisest loobuda või taotleda aja muutmist kuni 48 tundi enne määratud aega. Hilisema etteteatamise korral või teenusele mittetulemisel tasub tellija 30% kokkulepitud tunnihinnast.

- Isikuandmete töötlemise kord – aruanded krüpteeritult jms
- Kohtuge teenuseosutajaga, rääkige protsess läbi, vaadake, mis keskkonnas abiandmine toimub, rääkige vastastikustest ootustest jms

Soovi korral saad vaadata Saue vallas läbi viidud hankeid:

[Väikehanked - Saue vald](#)

- Info levitamine:

Koduleht – uudis + eraldi jaotis

Valla-, linnaleht

Sotsiaaltöötjad, lastekaitse spetsialistid

Sihtrühmale omased kanalid – näiteks lapsevanematele info läbi kooli/lasteaia infokanalite, õpetajate